

Overleg tussen de Vlaamse Regulator voor de Media, de omroeporganisaties en de dienstenverdelers

17/11/2011

Programma:

- Welkomstwoord door de gedelegeerd bestuurder van de VRM
- Inleiding door de voorzitter van de kamer voor onpartijdigheid en bescherming van minderjarigen
- Filmfragmenten: “True Blood” – “Ken Park”
- Situering van het juridisch kader door prof. Voorhoof
- Toelichting kinderslot door Belgacom – Telenet
- Vragen aan de dienstenverdelers
- Toelichting door prof. d’Haenens over classificatie
- Vragen aan de omroeporganisaties
- Overleg
- Conclusie
- Receptie

- **Filmfragment 'True Blood' uitgezonden op 'Acht' op 1 mei 2011 om 18u20:**
  - Fragment 1
  - Fragment 2

- **Filmfragment 'Ken Park' uitgezonden op 'JIM' op 3 juli 2011 om 20u30:**
  - Fragment (zelfmoord)
  - Fragment (moord op grootouders)
  - Fragment (masturbatie)
  - Fragment (groepsseks)

Audiovisuele mediadiensten en de bescherming van minderjarigen

Situering van het juridisch kader

Dirk Voorhoof, VRM

Bekommernis van de maatschappij : bescherming vd goede zeden

Art. 383 Sw.

Prenten, publicaties, afbeeldingen:

- tentoonstelt, verspreidt, verkoopt
  - produceert, invoert, publiciteit maakt
- die strijdig zijn met de « goede zeden »

Ook : film, video, AV-media

Open en evolutief begrip
« pornografie »

Nog slechts selectieve toepassing via strafrecht

Bescherming jeugd/minderjarigen

Strafverzwaring
als aanbod aan minderjarigen (art. 383 Sw.)

Art. 380*ter* Sw.: advertenties voor prostitutie/ontucht en
aanbod seksuele diensten

HvCass: vooral i.f.v. bescherming minderjarigen

Wet van 1920 inzake filmkeuring

- Minderjarigen - 16 j. : verbod bioscoop
- Tenzij films KT
- Commissie filmkeuring
- KNT of Kinder/familievoorstelling
- “belang van minderjarige”
- Enkel van toepassing op bioscoopvertoning
- Dringende nood actualisering

AV-media en bescherming van minderjarigen

- Art. 27 AVMD-richtlijn 2007/2010
“de lidstaten nemen de passende maatregelen ...”
- Art. 42 Mediadecreet 2009
= implementatie van art. 27 AVMD-richtlijn

i.f.v. van bescherming minderjarigen
  - *programma's*
  - *trailers / aankondigingen*
  - *teletekst (art. 41)*

Art. 42, lid 1 Mediadecreet

Absoluut verbod :

van programma's (..) die de (..) ontwikkeling van minderjarigen

ernstig zouden kunnen aantasten

*m.n. pornografische scènes en
nodeloos geweld*

Art. 42, lid 2 Mediadecreet

Relatief verbod :

van programma's (..) die

schade kunnen toebrengen (..)

- **TENZIJ** door tijdstip/codering wordt gewaarborgd dat minderjarigen normaliter deze uitzendingen niet zullen zien + **MOET** (als ongecodeerd)
- waarschuwing auditief OF
- visueel symbool hele uitzending

AV-media (niet-lineair/ on-demand) en de bescherming van minderjarigen

- Art. 12 AVMD-richtlijn

“de lidstaten nemen de passende maatregelen ...”

- Art. 45 Mediadecreet

Niet-lineaire AVMD

die programma's aanbieden die de (..) ontwikkeling van minderingen

ernstig zouden kunnen aantasten

mogen deze uitsluitend zo beschikbaar stellen dat dat minderjarigen normaliter deze

diensten op aanvraag NIET te horen/zien krijgen.

Nog meer i.f.v. bescherming van minderjarigen

Art. 180, lid 2 Mediadecreet

DIENSTENVERDEELERS

moeten

alle REDELIJKE TECHNISCHE MAATREGELEN nemen om te vermijden dat de (..) ontwikkeling van minderjarigen door hun aanbod

ERNSTIG zou kunnen aangetast worden

- *door toegang door minderjarigen te beperken (“parental control”) OF*
- *door dit soort diensten niet in aanbod op te nemen*

Straks nog meer i.f.v. bescherming van minderjarigen?

Art. 43 Mediadecreet

De Vlaamse regering kan regels opleggen i.v.m. vertonen van programma's die

INVLOED kunnen hebben op kinderen en jongeren waarbij via beelden of signalen aangegeven wordt

voor welke LEEFTIJDSGROEP de programma's GESCHIKT ZIJN

AV-media en bescherming van minderjarigen

Vlaamse overheid moet t.o.v. AVMD
de toepassing van art. 42 en 45 bewaken !

- Art. 2 AVMD-richtlijn

Elke lidstaat ziet erop toe dat alle AVMD onder zijn bevoegdheid de regels naleven die van toepassing zijn op de AVMD die bestemd zijn voor het publiek in die lidstaat

- Art. 3, 6 AVMD-richtlijn

De lidstaten zorgen er met passende middelen voor dat de onder hun bevoegdheid vallende aanbieders van AVMD de bepalingen van deze richtlijn daadwerkelijk naleven

AV-media en bescherming van minderjarigen

Handhaving via VRM

Vlaams mediadecreet i.v.m. VRM

*Missie = handhaving van de mediaregelgeving VI . Gem.
(art . 218 § 1)*

*Kamer onpartijdigheid / bescherming minderjarigen
(art. 218 § 3) – art. 42/45*

treedt op :

- *na klacht*
- *op verzoek VI. Regering*
- *ambtshalve ivm bescherming minderjarigen
(art. 220 § 1)*

AV-media in Vlaanderen en de bescherming van minderjarigen

1. Absoluut verbod lineaire AVMD
2. Relatief verbod lineaire AVMD
  - 2.a. Analoog: uitzenduur en waarschuwing/symbool
  - 2.b. Digitaal : “technische maatregelen”
3. Verplichting niet-lineaire AVMD
4. Verplichting dienstenverdelers

AV-Media in Vlaanderen, de VRM de bescherming van minderjarigen

OVERZICHT BESLISSINGEN 2de KAMER (bescherming minderjarigen)

■ ***Beslissing 2007/016 van 3 april 2007 (SBS Belgium)***

- Aanleiding: Klacht n.a.v. programma '**Sex & the City**', uitgezonden op 2 februari 2007 VIJF tv om 19.15u.
- Feiten: Er worden o.m. beelden getoond van een man die zich masturbeert (met voor zich blootblaadjes).
- Beoordeling: De getoonde beelden kunnen aan kinderen -12 jaar een vertekend beeld van seksualiteit geven. Inbreuk op (toenmalig) art. 96, § 1, tweede en derde lid, van het Mediadecreet (ongepast uitzenduur).
- Sanctie: Waarschuwing.

■ **Beslissingen 2008/020 en 2008/021 van 26 februari 2008 (SBS Belgium) en (VMMa)**

- Aanleiding: Klacht n.a.v. seksueel getinte boodschappen op de **teletekstpagina's** van VT4, VTM en KanaalTwee uitgezonden op 16 en 23 januari 2008.
- Feiten: De teletekstpagina's bevatten expliciete seksueel getinte boodschappen, die ook overdag te bekijken zijn .
- Beoordeling: De voornoemde informatie, die zonder filter wordt aangeboden is voor jonge adolescenten niet leeftijd- en ontwikkelingspassend. Inbreuk op (toenmalig) art. 96, § 1, tweede lid, van het Mediadecreet.
- Sanctie: Waarschuwing.

■ **Beslissing 2008/083 van 16 december 2008 (VMMa)**

- Aanleiding: Klacht n.a.v. een **trailer** voor **halloweenfilms**, uitgezonden op 29 oktober 2008 om 18u. op 2BE.
- Feiten: De trailer bevat expliciete beelden van horrorfilms.
- Beoordeling: De expliciete scènes kunnen schade kunnen toebrengen aan jonge kinderen (ongepast uitzenduur).
- Sanctie: Geen.

■ ***Beslissing 2010/006 van 19 januari 2010 (VRT)***

- Aanleiding: Klacht n.a.v. **trailer** voor 'De Zaak Alzheimer' en 'Flikken', uitgezonden op 28 november 2009 om 20.00u op Eén.
- Feiten: Er worden o.m. beelden getoond van een moord bij middel van een schot in het voorhoofd en van een doorschijnende bodybag met beelden van de overledene.
- Beoordeling: De expliciete scènes kunnen schade kunnen toebrengen aan jonge kinderen (ongepast uitzenduur).
- Sanctie: Geen (voor gelijkaardige feiten – op 23.06.2010 werd bij **beslissing 2010/043** een waarschuwing gegeven)

■ ***Beslissingen 2010/040, 2010/041 en 2010/042 van 28 september 2010 (SBS Belgium), (VMMa), (MTV Networks Belgium)***

- Aanleiding: Ambtshalve onderzoek n.a.v. seksueel getinte boodschappen op de **teletekstpagina's** van VT4 en VIJFtv uitgezonden op 6, 20 en 26 mei 2010.
- Feiten: De teletekstpagina's bevatten expliciete seksueel getinte boodschappen, die ook overdag te bekijken zijn .
- Beoordeling: De voornoemde informatie, die zonder filter wordt aangeboden, is voor jonge adolescenten niet leeftijd- en ontwikkelingspassend. Inbreuk op art. 42, tweede lid, van het Mediadecreet
- Sanctie: Administratieve geldboete 12.500 euro en verplichting om de uitspraak op teletekst uit te zenden. (verwijzing naar eerdere waarschuwing), SBS en VMMa; MTV: waarschuwing

■ ***Beslissing 2011/017 van 30 augustus 2011 (Bites Europe)***

- Aanleiding: Klacht n.a.v. programma '**True Blood**' uitgezonden op 1 mei 2011 om 18.20u op Acht.
- Feiten: Er worden o.m. beelden getoond van een vastgeketende man in een kerker te midden van afgehakte ledematen en dode lichamen.
- Beoordeling: De expliciete scènes kunnen schade toebrengen aan jonge kinderen. De toegepaste technische middelen kunnen niet waarborgen dat jonge kinderen het programma kunnen zien, dus: ongepast zenduur.
- Sanctie: Geen sanctie

■ ***Beslissing 2011/021 van 17 oktober 2011(VMMa)***

- Aanleiding: Klacht n.a.v. programma '**Ken Park**', uitgezonden op 3 juli 2011 om 20.30u.
- Feiten: Er worden o.m. expliciete seksuele beelden (met geslachtsdelen in beeld) en beelden met extreem geweld getoond
- Beoordeling: De getoonde beelden zijn minstens van die aard dat ze schade kunnen toebrengen aan de ontwikkeling van minderjarigen. Inbreuk op art. 42, tweede lid, van het Mediadecreet.
- Sanctie: Administratieve geldboete van 12.500 euro.

- Toelichting kinderslot door Belgacom – Telenet
- Vragen aan de dienstenverdelers
- Toelichting door prof. d'Haenens over classificatie

Toelichting door prof. d'Haenens over classificatie:

Inspiratie: Kijkwijzer Twee vragenblokken over seks

- over de **frequentie** van de seksuele gedragingen en de zichtbaarheid van de genitaliën, en
- of er sprake is van het **opdringen** van seksuele handelingen en of dit opdringen negatieve gevolgen heeft voor de dader.

Wat wordt systematisch gecodeerd?

Vragenblok 1: Seksuele handelingen

- Hoe vaak zijn er seksuele handelingen zichtbaar?
- (Onder **seksuele handelingen** wordt verstaan: alle handelingen die erop gericht zijn de actor zelf, een andere persoon in de productie, of de kijker op te winden. Onder **vaak** wordt verstaan dat de seksuele handelingen een relatief groot deel van de tijd van de productie beslaan.)
- Zijn er tijdens de seksuele handelingen details van genitaliën zichtbaar?
- (Vagina of penis of delen daarvan. Borsten of billen worden niet bedoeld.)

Vragenblok 2:

Het opdringen van seksuele handelingen

- Zijn er seksuele handelingen die worden opgedrongen?

(Voorbeelden van opgedrongen seks zijn doorgaans als iemand nee zegt, seks zonder toestemming, bijv. met iemand die gedrogeerd is.)

- Heeft dit opdringen negatieve gevolgen voor de dader?

(M.a.w. wordt dit gedrag gesanctioneerd in dezelfde scène of na verloop van tijd in de productie.)

Hoe wordt de leeftijdsindicatie toegekend qua seksuele handelingen?

Een productie die (a) seksuele handelingen toont, (b) zonder vertoon van genitaliën, maar waarbij (c) de seks wordt opgedrongen, zonder dat (d) dat negatieve gevolgen heeft voor de dader, krijgt **16** mee.

Producties waarin geen seksuele handelingen of producties waarbij (a) één of enkele keren seksuele handelingen voorkomen, en (b) waarbij geen genitaliën worden vertoond, en (c) waarbij de seksualiteit niet opgedrongen wordt, krijgen het label **AL**.

De overige producties waarbij seksuele handelingen voorkomen, krijgen het label **12**.

Codering geweld complexer

Houdt rekening met het genre (fictie, praatprogramma, slapstick-context, documentaires/reality tv).

Hier is ook bewust een hoge mate van redundantie (verschillende types geweld komen ook vaak in combinatie voor) ingebouwd om de uiteindelijke afweging te kunnen maken.

Men tilt m.a.w. zwaarder aan het element geweld dan aan het element seks bij de leeftijdsindicatie.

De coderingen rond 6 types fysiek geweld slaan op:

- verkrachting of zichtbare poging tot verkrachting
- fysiek lijf-aan-lijfgeweld
- geweld met vuur-, slag- of steekwapens
- Oorlogsgeweld
- fysieke marteling
- geweld tegen criminelen

Per type geweld maken de codeurs in vijf vragenblokken uit

- hoe **vaak** het geweld voorkomt;
- hoe **uitvoerbaar** het fysiek geweld is door mensen;
- *(realiteitsgehalte staat hier centraal: lasergevechten in Star Wars of het wegblazen van mensen in Superman zouden dus als niet uitvoerbaar door mensen worden gecodeerd.)*
- hoe **indringend** het fysiek geweld is;
- *(nl. het geweld komt hard aan en is ook de bedoeling van de agressor.)*
- of er **beelden** in voorkomen van verwondingen of van ernstige verwondingen;
- of er sprake is van een **slapstick**-context.

Voorbeeld: Fictie

Hoe wordt leeftijdsindicatie toegekend?

- Geen geweld: **AL**
- Indien wel geweld: minstens **MG6** (meekijken gewenst bij kinderen jonger dan 6 jaar)

Daarnaast wordt de volgende sleutel toegepast:

- Geweld dat (a) uitvoerbaar, (b) indringend is en (c) tot ernstige verwondingen leidt, krijgt **16**.
- Geweld dat (a) uitvoerbaar is, (b) niet indringend is, en (c) tot ernstige verwondingen leidt, krijgt **12**.
- Geweld dat (a) niet uitvoerbaar is, (b) wel indringend, en (c) wel tot ernstige verwondingen leidt, krijgt **12**.

Geen gelijke aanpak per Europees land

Verschillen qua:

- Cultuur (bv. verschillende ‘watershed systems’)
- Leeftijdsindicaties
- Iconen/indicaties
- Personen die de ratings toekennen (intern of extern, interessante mix bij M6)
- Vnl. de omroepen zelf

- Vragen aan de omroeporganisaties
- Overleg
- Conclusie
- Receptie

Bedankt voor uw (media) aandacht

